



Onderwerp	Beleidsregels Bibob
Zaaknummer	10090-2026
B&W vergadering	3 maart 2026
Integrale advisering	E. Tijink, adviseur communicatie A. Lievers, vergunningverlening APV/BW C. van de Weijer, juridisch adviseur
Portefeuillehouder	Dhr. R.J. (Rob) Zuidema
Voor informatie	M Woudstra

Bestuurssamenvatting

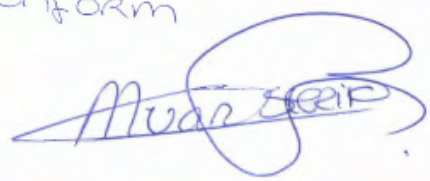
Met dit voorstel worden de huidige Bibob beleidsregels gewijzigd en een geactualiseerde versie vastgesteld, waarmee de gemeente haar weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit versterkt. Het beleid biedt kaders voor het toepassen van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur Bibob (Wet Bibob).

Beslispunten

1. Het Bibob beleid gemeente Raalte zoals opgenomen in de bijlage *'Beleidsregel voor de toepassing van de Wet Bibob, gemeente Raalte'* vast te stellen en daarmee het beleid uit 2010 formeel in te trekken.
2. De gemeenteraad te informeren over het vastgestelde beleid.

Besluit

Conform



Inleiding

De Wet Bibob, die sinds 1 juni 2003 van kracht is, is een preventief bestuursrechtelijk instrument om te voorkomen dat de overheid¹ ongewenst/onbewust criminele activiteiten faciliteert door middel van het verlenen van vergunningen, het verstrekken van subsidies of het gunnen van overheidsopdrachten. Maar ook om de concurrentiepositie van bonafide ondernemers te beschermen en daarmee een gezond ondernemersklimaat te behouden.

In de Wet Bibob is limitatief bepaald voor welke beschikkingen en privaatrechtelijke rechtshandelingen de wet van toepassing is. Hier ligt ook de kern van de Wet Bibob. Om de Wet Bibob te kunnen toepassen zal sprake moeten zijn van een overheidshandeling (bestuurs- of privaatrechtelijk).

¹ In de Wet Bibob wordt onder overheid verstaan een rechtspersoon met een overheidstaak. In ieder geval de Staat, Provincies en de gemeenten, maar ook waterschappen, openbare lichamen en zelfstandige bestuursorganen.



De overheid kan door middel van het uitvoeren van een Bibob-onderzoek achterhalen of de persoon dan wel onderneming – ook wel de betrokkene genoemd - bonafide is. Wanneer er een ernstig gevaar bestaat dat de vergunning of overeenkomst mede gebruikt wordt om uit criminele activiteiten verkregen op geld waardeerbare voordelen te benutten of om strafbare feiten te plegen dan bestaat de mogelijkheid een beschikking te weigeren dan wel in te trekken of een privaatrechtelijke overeenkomst te ontbinden of hiervan af te zien.

De gemeente Raalte heeft de toepassing van de mogelijkheden die de Wet Bibob biedt momenteel vastgelegd in de “Beleidslijn gemeente Raalte ten aanzien van de toepassing Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur”. De huidige beleidslijn is op 19 januari 2010 vastgesteld. Sinds die vaststelling is de Wet Bibob gewijzigd en zijn de mogelijkheden om de wet Bibob toe te passen aanzienlijk vergroot. Om de lokale aanpak van ondermijning in overeenstemming te brengen met de actuele wetgeving, is het noodzakelijk een nieuwe Bibob-beleidsregel vast te stellen.

De gemeenteraad heeft de ambitie om de problematiek rondom ondermijning aan te pakken. Een concrete vertaalslag hiervan is terug te vinden in de Integrale Veiligheidsstrategie 2022-2026 van de gemeente Raalte, welke door de gemeenteraad is vastgesteld. In de Veiligheidsstrategie en bijbehorende uitvoeringsplannen is bepaald dat er wordt ingezet op de basis op orde. Onderdeel hiervan is het versterken van de instrumenten die het bevoegd gezag kan aanwenden om barrières op te werpen tegen ondermijnende activiteiten. Eén van die instrumenten behelst het uitoefenen van een integriteitsonderzoek in het kader van de Wet Bibob. Door de gemeenteraad is de wens uitgesproken om de beleidslijn Bibob van de gemeente Raalte te actualiseren, omdat dit essentieel is om de aanpak van ondermijning te versterken.

Met de actualisatie van het Bibob beleid ontstaat er dus geen uitbreiding van bevoegdheden, maar we leggen de bestaande bevoegdheden vanuit de Wet Bibob vast in ons lokale Bibob-beleid en daarmee dus hoe gaan we om met de bestaande bevoegdheden.

Beoogd effect

Beter gewapend zijn tegen ondermijning door daadkrachtiger toepassen van de Wet Bibob, passend bij actuele wettelijke en landelijke ontwikkelingen, maar ook om een waterbede effect te voorkomen. We willen daarnaast voorkomen dat de gemeente Raalte criminele activiteiten faciliteert, maar ook willen we de concurrentiepositie van bonafide ondernemers beschermen.

Argumenten

1.1 dit zorgt voor uniforme en transparante toepassing van de Wet Bibob.

Juist bij complexe materie zoals de Wet Bibob is het van belang om vast te leggen wanneer een Bibob onderzoek gaat plaatsvinden, wat een onderzoek inhoudt en wat de eventuele uitkomsten en gevolgen kunnen zijn naar aanleiding van het uitgevoerde onderzoek. Met vastgesteld beleid bieden we duidelijkheid aan onze inwoners en ondernemers hoe we omgaan met de toegekende bevoegdheden vanuit de wet Bibob. Beleidsregels binden het bevoegd gezag. Door beleid op te stellen wordt de rechtszekerheid vergroot, de burgers en ondernemers mogen er immers op vertrouwen dat het bevoegd gezag haar eigen regels naleeft. Door beleid vast te stellen wordt willekeur uitgesloten. Desondanks kan het bevoegd gezag in bijzondere omstandigheden gemotiveerd afwijken van de gehanteerde beleidslijn.

1.2 deze beleidsregel sluit aan bij landelijke en lokale ontwikkelingen en biedt een ruimer toepassingsbereik.

Het huidige beleid is zoals aangegeven vastgesteld in 2010 en sluit niet meer aan bij de wetswijzigingen die de Wet Bibob de afgelopen jaren heeft doorgestaan. De wet Bibob is ingrijpend gewijzigd door o.a. uitbreiding van het toepassingsbereik en veranderingen via de Omgevingswet. De beleidsregels zijn hier niet naar aangepast, terwijl de praktijk dit wel nodig maakt. In de huidige Beleidsregel is vastgesteld dat slechts bij een beperkt aantal beschikkingen – waaronder de Alcoholwet, de Wet op de Kansenspelen en een exploitatievergunning voor een openbare inrichting – een Bibob-onderzoek moet worden gestart. Bij andere beschikkingen, waaronder vergunningen en subsidies, vastgoedtransacties of overheidsopdrachten wordt een Bibob-onderzoek hoofdzakelijk gestart op basis van signalen



vanuit de gemeente, een partner van het RIEC-samenwerkingsverband (zoals UWV, arbeidsinspectie, belastingdienst), het Landelijk Bureau Bibob of de officier van justitie.

In de nieuwe beleidsregel is het toepassingsbereik vergroot door onder andere een lijst met risicoactiviteiten toe te voegen. Deze lijst is van toepassing op alle beschikkingen, waaronder vergunningen en subsidies, vastgoedtransacties en overheidsopdrachten waarbij de gemeente een rol speelt. Voor deze activiteiten geldt een verhoogd risico op (ondermijnende) criminaliteit of het witwassen van crimineel verkregen vermogen.

1.3 met deze beleidsregel ontstaat samenhang tussen diverse beleidsonderdelen

Vanuit de Algemene Subsidieverordening, het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid gemeente Raalte en de Richtlijnen zonneparken buitengebied gemeente Raalte wordt al wel gerefereerd aan een potentiële toetsing op grond van de Wet Bibob maar ontbreekt de samenhang doordat het Bibob-beleid hier nog geen rekening mee houdt. Het risico bij een ongewijzigde beleidsregel is dat ondermijnende activiteiten in de gemeente Raalte onopgemerkt blijven of mogelijk zelfs toenemen.

1.4 Toepassing van de Wet Bibob helpt strafbare feiten te voorkomen

Van een gemeente mag worden verwacht dat zij integer handelt en, waar mogelijk, barrières opwerpt tegen criminele invloeden. De toepassing van de Wet Bibob en de bijbehorende beleidsregel kan een positieve bijdrage leveren aan het voorkomen en bestrijden van het witwassen van crimineel verkregen gelden. Bovendien kan de inzet van deze beleidsregel in veel gevallen voorkomen dat vergunningen, subsidies, vastgoedtransacties en overheidsopdrachten worden misbruikt voor het plegen van strafbare feiten.

1.5 De Beleidsregel heeft een preventieve werking en gaat het zogenaamde 'waterbedeffect' tegen

Het "waterbed-effect" is een belangrijk aandachtspunt bij de toepassing van de Wet Bibob. Het waterbed-effect verwijst naar een ongewenste verplaatsing van criminele of ondermijnende activiteiten als gevolg van overheidsmaatregelen. In de context van de Wet Bibob betekent dit dat als een vergunning, subsidie of overheidsopdracht wordt geweigerd of ingetrokken op basis van een Bibob-onderzoek, de betreffende persoon of organisatie zijn activiteiten simpelweg kan verplaatsen naar een andere gemeente waar geen of minder streng Bibob-beleid wordt gevoerd. Door afstemming en gezamenlijke beleidsvorming naar een regionaal model in de vorm van deze beleidsregel wordt het moeilijker voor malafide partijen om zaken te doen met gemeenten in de regio.

1.6 De Beleidsregel sluit aan bij de districtelijke en lokale aanpak van ondermijning

Uitbreiding van toepassing van de Wet Bibob wordt gestimuleerd door de districtelijke en lokale aanpak van ondermijnende criminaliteit. De nieuwe beleidsregel maakt hier onderdeel van uit. Zowel de districtelijke als lokale aanpak worden onderschreven door de gemeenten in IJsselland, het RIEC Oost-Nederland, Provincie Overijssel, politie, Openbaar Ministerie en Belastingdienst.

Duurzaamheid

N.v.t.

Kanttekeningen

1.1 De nieuwe Beleidsregel kan extra inspanning vragen van bonafide ondernemers

De nieuwe Beleidsregel zorgt ervoor dat bij (meer) aanvragen een Bibob-toets uitgevoerd kan worden. Voor het uitvoeren van een Bibob-toets moet een ondernemer aanvullende gegevens aanleveren bij de Bibob-onderzoeker van de gemeente. Dit vraagt in sommige gevallen meer tijd van de ondernemer. De praktijk leert echter dat bonafide ondernemers hier in beperkte mate hinder van ondervinden, omdat zij hun administratieve zaken op orde hebben. Ook hebben bonafide ondernemers baat bij een Bibob-toets door gemeenten. Door barrières op te werpen voor malafide ondernemers, bevordert men gelijktijdig een gezonder ondernemingsklimaat en een veiligere leefomgeving.



Financiën en Fiscale aspecten

De vaststelling van de beleidsregel brengt geen extra kosten met zich mee.

De kosten (ambtelijke inzet) voor toetsingen door de gemeente worden niet doorbelast aan inwoners en ondernemers.

De kosten voor Bibob-adviezen bij het Landelijk Bureau Bibob worden gedekt uit bestaande middelen binnen het budget Integrale Veiligheid en daarmee vind ook voor dat deel geen doorbelasting plaats.

Vervolg

Na vaststelling van bijgevoegde beleidsregels volgt een verdere implementatie bij de verschillende relevante afdelingen, door de nodige processen, contracten en overeenkomsten aan te passen, zodat deze aansluiting vinden bij dit beleid.

Ook volgt officiële publicatie in het gemeenteblad.

Communicatie

- De beleidsregel zal bekendgemaakt worden in het Gemeenteblad op www.officielebekendmakingen.nl, onderdeel van www.overheid.nl.
- De website van de gemeente wordt aangepast, zodat hier uitgebreidere en juiste informatie te vinden is.
- Medewerkers van de betrokken domeinen/teams zoals vergunningverlening, inkoop, vastgoed en subsidies worden geïnformeerd over het nieuwe beleid.
- Het vastgestelde beleid wordt gedeeld met omliggende gemeenten en partners zoals de Omgevingsdienst, het Regionaal Informatie en Expertise Centrum en de Provincie Overijssel.

Bijlagen

Bijlage

Beleidsregel voor de toepassing van de Wet Bibob, gemeente Raalte